

Naturverdier på Dalermyra i Kongsvinger kommune

Miljøfaglig
Utredning

Rapport MU2024-137

Forsidebilde

En del av den større konsentriske høymyra nordvest i prosjektområdet, med vekslinger mellom nedbørsmyr, åpen jordvannsmyr og myrtjern. Foto: Knut Hessen

RAPPORT 2024-137

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Bjørn Harald Larsen
	Prosjektmedarbeider(e): Knut Hessen
Oppdragsgiver: Statsforvalteren i Innlandet	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Marie-Louise Olsen
Referanse: Hessen, K. 2024. Naturverdier på Dalermyra i Kongsvinger kommune Miljøfaglig Utredning rapport 2024-137, ISBN 978-82-345-0689-5.	
Referat: Miljøfaglig Utredning AS har utført kartlegging og sammenstilling av naturverdier på Dalermyra i Kongsvinger kommune. Arbeidet har omfattet kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, i tillegg til en heldekkende kartlegging av grunntyper etter NiN og artskartlegging. Formålet har vært å få en samlet oversikt over områdenes betydning for naturtyper, flora og fauna. Naturtyper/flora: Fra kap. 4. Samlet vurderes Dalermyra å ha svært stor verdi for naturtyper, der de større arealene med de sterkt truede naturtypene eksentrisk og konsentrisk høymyr er viktige for vurderingen. Grunnet omfattende grøftingsinngrep er det vurdert svært stor verdi, i nedre del av skalaen. Fugl: Fra kap. 5. Samlet sett vurderes Dalermyra å ha stor verdi som hekkeområde for våtmarksfugl og er i tillegg lokalt viktig som samlingsplass/rasteområde for trane og rasteområde for vadefugl.	

FORORD

Miljøfaglig Utredning AS har gjennomført kartlegging av naturverdier i et område foreslått for supplerende vern, på Dalermyra i Kongsvinger kommune. Kartleggingen er utført på oppdrag fra Statsforvalteren i Innlandet. Formålet har vært å få en oppgradering av kunnskap områdenes betydning for naturtyper, flora og fauna.

Kontaktperson hos Statsforvalteren i Innlandet har vært Marie Louise Olsen, som takkes for bidrag under prosjektet. Prosjektansvarlig i Miljøfaglig Utredning har vært Bjørn Harald Larsen, mens Knut Hessen har gjort naturtype- og artskartlegging, og rapportering. Helge Fjeldstad har produsert kart til rapporten. Bjørn Harald larsen har skrevet delene som omhandler fugl, samt hatt ansvar for kvalitetssikring av rapporten.

Oslo, 31.12.2024

Miljøfaglig Utredning AS

Knut Hessen

INNHold

FORORD	4
INNHold	5
1 INNLEDNING	6
2 METODE	7
2.1 NATURTYPEKARTLEGGING	7
2.2 KARTLEGGINGSVERKTØY	7
2.3 GJENNOMFØRING AV FELTARBEID	8
3 TIDLIGERE REGISTRERINGER	9
4 NATURTYPER OG FLORA	10
4.1 GENERELLE NATURFORHOLD	10
4.2 NATURMANGFOLD	10
4.3 BILDER	11
4.4 FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER	17
4.5 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	17
4.6 FOREKOMST AV RØDLISTEARTER	18
5 FUGL OG ANNEN FAUNA	19
5.1 FUGL	19
5.2 ANNEN FAUNA	20
6 SAMLET VURDERING AV NATURVERDIER	21
6.1 NATURTYPER OG FLORA	21
6.2 HEKKEOMRÅDE FOR FUGL	21
7 KILDER	22

1 INNLEDNING

Statsforvalteren i Innlandet arbeider med supplerende vern av verdifull natur i fylket. Som grunnlag for verneprosessene er det behov for kartlegging av naturforhold i kandidatområdene. I denne sammenheng fikk Miljøfaglig Utredning i 2024 bl.a. i oppdrag å kartlegge naturverdier på Dalermyra i Kongsvinger kommune.

Kart

Oppdraget innbefattet kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, en heldekkende kartlegging av grunntyper etter NiN og artskartlegging. Dette vil gi informasjon om forekomst av rødlistet natur og et grunnlag for verdisetting av naturen i det kartlagte området.

Rapporten presenteres resultatene fra feltarbeidet i 2024 og en oppsummering av tidligere registreringer av naturtyper, rødlistearter og fugleobservasjoner i området, samt en vurdering av områdets verneverdier når det gjelder flora og fauna.

2 METODE

2.1 Naturtypekartlegging

Kartleggingen av naturtyper ble gjennomført med en kombinasjon av metodikk for basiskartlegging av verneområder etter NiN-systemet, og kartlegging etter Miljødirektoratets instruks for naturtypekartlegging. Disse to typene naturkartlegging kan utfylle hverandre for å gi informasjon om områdenes naturkvaliteter. I tillegg skulle områdene undersøkes for rødlistearter, rødlistede naturtyper og fremmede arter.

I dette prosjektet er det derfor følgende metodikk og lister:

- Miljødirektoratets kartleggingsinstruks M-2209 (Miljødirektoratet 2024a)
- Basiskartlegging etter NiN 2.3 (Miljødirektoratet 2024b)
- Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken 2021)
- Norsk rødliste for naturtyper i Norge (Artsdatabanken 2018)
- Norsk fremmedartsliste (Artsdatabanken 2023)

Kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks bygger på NiN, og naturtyper er valgt ut enten fordi de er rødlistet eller har spesielle økologiske funksjoner. I kartleggingsinstruksen blir lokalitetene gitt en økologisk kvalitet på en femdelst skala, basert på lokalitetens skår for tilstand og naturmangfold etter vurdering av ulike, naturtypespesifikke parametere. Kvalitetskategoriene er vist i tekstboks 1.

Tekstboks 1. Kategorier for lokalitetskvalitet:

Svært høy kvalitet
Høy kvalitet
Moderat kvalitet
Lav kvalitet
Svært lav kvalitet

Forekomst av rødlistearter er et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet eller et større område. Rødlistestatus for arter er basert på gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). De fem kategoriene i rødlista er vist i tekstboks 2.

Tekstboks 2. Rødlistestatus:

CR = kritisk truet (Critically Endangered)
EN = sterkt truet (Endangered)
VU = sårbar (Vulnerable)
NT = nær truet (Near Threatened)
DD = datamangel (Data Deficient)

Området har tidligere blitt kartlagt etter DN-håndbok 13 ved hjelp av stereotolkning og digitale flybilder. Hele myra er skilt ut som én svært viktig lokalitet (Miljødirektoratet 2024c).

2.2 Kartleggingsverktøy

Miljødirektoratet har fått utviklet egne applikasjoner til iPad, «NiN-app» og «Arter-app», for registrering av NiN-data og arter i felt. Med topografisk kart eller ortofoto som underlag tegnes georefererte polygoner som kan tilegnes egenskapsdata basert på NiN-metodikken, i et eget lag i NiN-appen. Data leveres gjennom NiN-web etter validering. I Arter-app registreres georefererte punkter som tilknyttes egenskaper som artsnavn, antall, osv. Artsdata eksporteres og leveres gjennom Artsobservasjoner.

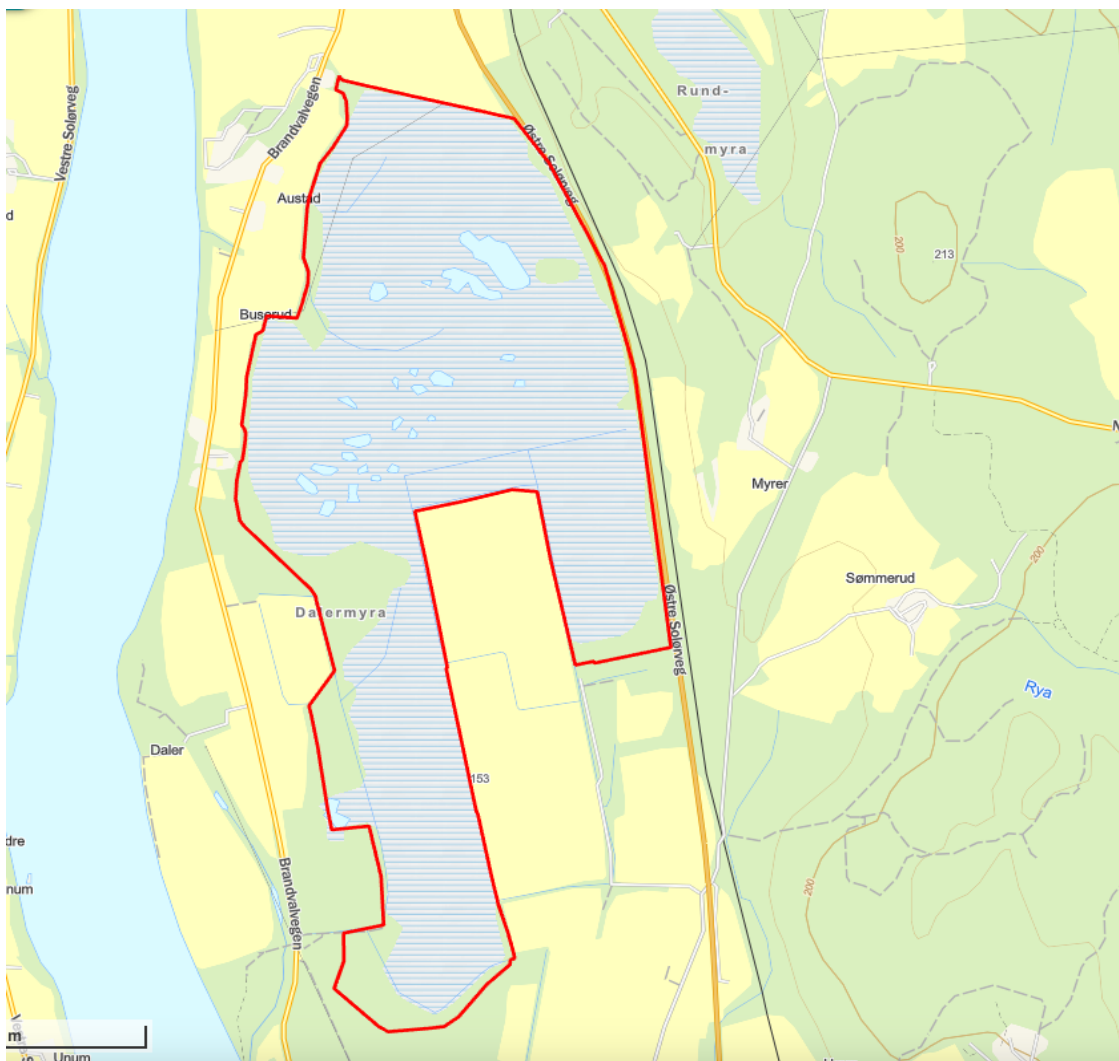
2.3 Gjennomføring av feltarbeid

Feltarbeidet i 2024 foregikk i september. Værforholdene var stort sett gode, med klart/lettskyet vær og noe sol. Utover dette var det lite problemer underveis i kartleggingen.

3 TIDLIGERE REGISTRERINGER

Områdene er ikke tidligere kartlagt etter Miljødirektoratets instruks, men det er kartlagt etter DN-håndbok 13. Hele myrkomplekset er utfigurert som ett sammenhengende polygon med naturtype: *Intakt lavlandsmyr i Innlandet*, av utforming: *Velutviklet høgmyr*, med verdi: *svært viktig*. Lokaliteten er avgrenset og klassifisert ved hjelp av stereotolkning av digitale flybilder og ble ikke besøkt i felt i forbindelse med denne kartleggingen (Miljødirektoratet 2024c). Faktaarket knyttet til DN-håndbok 13 lokaliteten informerer om at lokaliteten tidligere er beskrevet av Moen (1970, 1973, 1983) og av Klepsland og Reiso (2008).

De eneste artsregistreringene av flora er av gråtorvmose, bjørnetorvmose, svelttorvmose og granstarr. Av pattedyr er det tidligere registrert elg, rådyr og ekorn, mens det av rødlistede fugl er observert hettemåke, storspove, vipe, fiskemåke, guslpurv, vaktel, horndykker, hønsenhauk, heilo, gjøk, lerkfalk, tårnseiler, sanglerke, svømmesnipe og tyrkerdue. Av virvelløse dyr er det tidligere registrert myrgulvinge, myrblåvinge, juttasringvinge, myrringvinge, myrperlemorvinge, argusblåvinge, småtorvlibelle og firflekklibelle.

Figur 1. Utredningsområdet for supplerende vern på Dalermyra.

4 NATURTYPER OG FLORA

4.1 Generelle naturforhold

Den østre delen av utredningsområdet ligger i et grunnfjellsområde med granitt og den vestre i et område med granittisk gneis, og har derfor lite kravfull flora. Hele utredningsområdet består av dyp torv og myr, hvor løsmasser er fraværende. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone (SB) og overgangsvegetasjonsseksjon (OC), der floraen er tydelig preget av østlige trekk.

4.2 Naturmangfold

Hele området består av myrutforminger i veksling mellom jordvannsmyr og nedbørsmyr. DN-håndbok-13 faktaarket fra myra (Miljødirektoratet 2024c) beskriver situasjonen godt. Under *Naturtyper og utforminger*, *Artsmangfold* og *Påvirkning* står det beskrevet at: «Dalermyra var et stort sammenhengende myrkompleks med mange myrmasiv. Eksentrisk høgmyr dominerte, men det var også et masiv med konsentrisk høgmyr. Minerotrofe dråg delte massivene, og sentralt var det et større parti med minerotrof flatmyr. På høgmyrene var gjøler vanlige, men ofte med mineralvannsindikatorer. Store deler av myra er dyrket opp de siste tiårene. Ved kartleggingen i 2013-14 er det registrert viktige rester av myr i nord og i sørvest. I nord er det et masiv med konsentrisk høgmyr som er høljedominert med mye mykmatter og mange gjøler. I den sørvestre delen er det tuestrenger og mattehøljer. Fordi det har vært inngrep i kantene, er det usikkert hvordan eventuell lagg eller kantskog kan ha vært. Floraen er fattig, men karakteristisk. Kvitmyrak og sivblom er vanlig i høljer. Vasstorf, sveltstorf, rødtorf og dvergtorf dominerer i de laveste nivåene. Høyere oppe er kjøttorf vanligst sammen med rødtorf. Tuene domineres av rustorf. Og kvitkrull. I kanten av myra finnes den østlige arten granstarr. Torvstikking, noen mindre grøfter og jernbanen i østkanten har påvirket myra i lang tid. Fra 1970-taller har store deler av myra blitt dyrket opp. På grunn av myras opprinnelig store areal er restarealene fortsatt betydelige, og myrflatene er antakelig nærmest upåvirket der det er langt til grøfter, åker og veger.»

Denne beskrivelsen stemmer svært godt med situasjonen slik den er i dag. Mer myrareal har riktignok gått tapt siden deler av beskrivelsen er fra 1970-tallet. I dag er det ikke bare jernbanen som påvirker myra i øst. Det har også kommet til en vei, der Riksvei 2 nå har gjort beslag på betydelige deler av myra. På historiske flyfoto er det også synlig hvordan endringsgjelden fra tidligere grøfting påvirker myra. Flere partier med tidligere jordvannsmyr er i suksess mot nedbørsmyr og flere partier med nedbørsmyr er på vei mot grøftet torvmark. Flere nye grøfter har også kommet til etter 1973. Det er rimelig å anta at endringsgjelden er stor i mesteparten av myra, spesielt i kantene, men med avtakende effekt mot de sentrale delene. I de delene av myra som i dag er oppdyrket eller grenser til Riksvei 2 i øst, er avrenningen fra grøftene konstant, mens sentralt i den sørlige delen, hvor det drives torvuttak, blir dreneringsgrøftene dypere for hver runde med torv som tas ut. Det går i det hele tatt svært dype og effektivt drenerende grøfter rundt hele prosjektområdet.

I tillegg til den ellers dekkende beskrivelsen fra DN håndbok-13 faktaarket kan det legges til at det går noen marginalt rikere drag fra de helt sentrale delene av myra i nord, fra like sørvest for de større tjernene her, og ut mot myras kant i nordøst. Her finnes arter som myrkongle og flaskestarr og tettere bestand med bjørk.

Det er utfigurt flere naturtyper etter instruks. I nordøst er det kartlagt en større eksentrisk høgmyr. Hvelvingen fra myras toppunkt her er relativt svak, og lokaliteten er sterkt påvirket av grøfting i alle ytterkanter, med unntak av mindre partier i sørvest. Å vurdere grøftingsintensitet i

denne lokaliteten er utfordrende, da grøftingspreget varierer betydelig fra ytterkant til sentrale deler, men det er vurdert at grøftingsintensiteten utgjør et *nokså lite* grøftingsinngrep, basert på at neste trinn, *omfattende* grøftingsinngrep beskriver en mer inngripende grøfting. Det er ellers beskrivelse av usikkerhet knyttet til satt grøftingsintensitet i kapittel 4.4, usikkerhet og alternative valg.

I nordvest er det registrert en konsentrisk høymyr. Denne myra er påvirket av grøfting i alle ytre partier med unntak av mindre deler i nordøst.

I sørvest er det registrert en noe mindre eksentrisk høymyr, som er kraftig påvirket av grøfting i vest, og en mindre konsentrisk høymyr, som er kraftig påvirket av grøfting i kantene.

I de eksentriske og konsentriske høymyrene er det ombrotrofe myrer (V3-E1) og åpen jordvannsmyr (V1-E1). I partiene mellom disse, som ikke defineres av de karakteristiske torvmarksformene, finnes både åpen fattig og svakt intermediær jordvannsmyr med både flater og kanter (V1-C6 og V1-C2) og nedbørsmyr (V3-C2). Enkelte partier i sørvest har myr og sumpskogsmark (V2-C1).

Ellers er det etter instruksen utfigurert flere sørlige nedbørsmyrer med varierende grøftingsintensitet spredt innenfor det meste av utredningsområdet (V3-E1).

I de mest grøftede partiene, og i partiene med tidligere torvuttak, der våtmarken er så drenert at den har gått over til fastmark, er det kartlagt grøftet torvmark (V12-C1).

Vanlige arter i jordvannsmyra er dystarr, sivblom, stortranebær, og hvitmyrak, mens arter som: røsslyng, kvitkrull, torvull, krekling, blokkebær, dvergbjørk, tyttebær, molte, hvitlyng og furu tar over i nedbørmyrene. Tyttebær, blokkebær, blåbær, furu og bjørk dominerer i den grøftede torvmarken.

4.3 Bilder

Figur 2. Det finnes flere mindre og mellomstore myrtjern i både den eksentriske og den konsentriske høymyra nord på Dalermyra. Foto: Knut Hessen.

Figur 3. Det tilsynelatende intakte preget i myras sentrale deler avtar fort mot myras ytterkanter. Her fra sørvest, hvor det er tydelig hvordan hydrologien er endret som følge av store, sterkt drenerende grøfter. De tørre tuene i venstre del og i bakkant antas å ha vært omtrent ved vannspeilets tidligere høyde. Foto: Knut Hessen.

Figur 4. Flere av grøftene i ytterkant av myra er både svært brede og dype, og antas å ha en svært effektivt drenerende effekt. Stedvis var enkelte av grøftene opp mot 3 meter dype. Grøften på bildet er fra den nordvestre delen av utredningsområdet, like nord for den store konsentriske høymyra. Endringsgjeld på lang sikt fra en slik grøft er vanskelig å estimere, men det er klart at det vil ha en stor påvirkning på hydrologien på både kort og lang sikt. Foto: Knut Hessen.

Figur 5. Bildet viser samme grøft som i Figur 4., sett fra en annen vinkel. Foto: Knut Hessen.

Figur 6. En effektivt drenerende vannfylt grøft i den sørvestre delen av det kartlagte området. Foto: Knut Hessen.

Figur 7. Stedvis finnes svart plast delvis nedgravd i den grøftede torvmarken. Dette strekker seg over et større område. En omtrentlig plassering av hvilket område dette gjelder er markert med grønn firkant i kartutsnittet over. Foto: Knut Hessen.

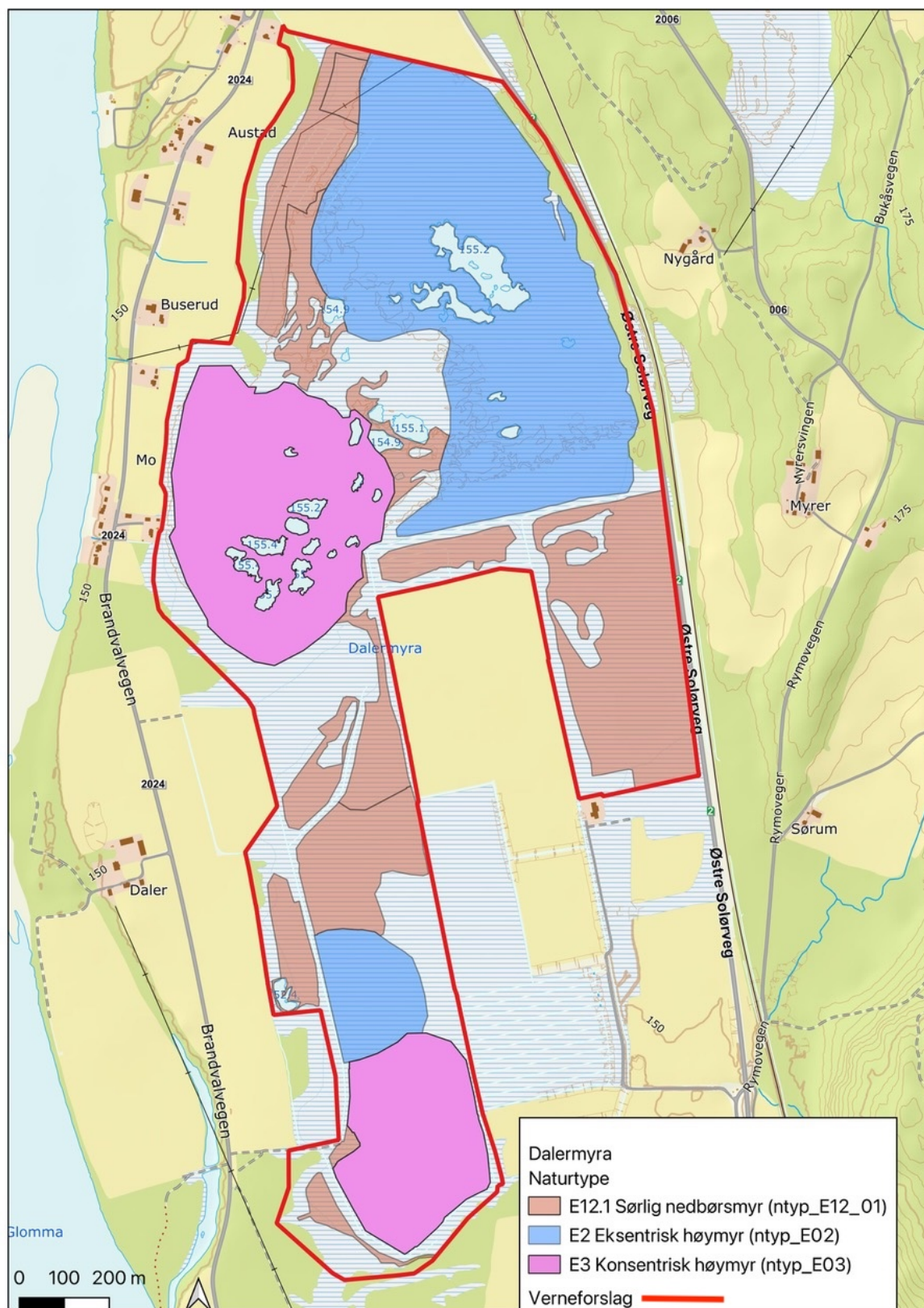
Figur 8. I nedbørsmyra finnes det stedvis saktevoksende eldre furutrær og små stående død ved av furu med kelo-preg. På disse er det et visst potensiale for å finne rødlistede lav. Foto: Knut Hessen.

Figur 9. I partiene som grenser mot areal med torvuttak er dreneringseffekten antatt svært høy. Her fra sørvest i utredningsområdet. Foto: Knut Hessen.

Figur 10. Tilsynelatende intakt jordvannsmyr sentralt i den nordre eksentriske høymyra. Foto: Knut Hessen.

Figur 11. Kartlagte naturtyper innenfor utredningsområdet etter Miljødirektoratets instruks.

Tabell 1. Oversikt over kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks på Dalermyra i Kongsvinger.

Områdenavn NiN Id	Naturtype (rødlistekategori)	Tilstand	Natur- mangfold	Kvalitet	Areal
Dalermyra 1 NINFP2410174997	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	8993 m2
Dalermyra 2 NINFP2410174994	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	2582 m2
Dalermyra 3 NINFP2410184116	Konsentrisk høymyr (EN)	Dårlig	Stort	Moderat	118136 m2
Dalermyra 4 NINFP2410184113	Eksentrisk høymyr (EN)	Dårlig	Stort	Moderat	51780 m2
Dalermyra 5 NINFP2410174972	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	19621 m2
Dalermyra 6 NINFP2410175005	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Dårlig	Stort	Moderat	60769 m2
Dalermyra 7 NINFP2410175003	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	30315 m2
Dalermyra 8 NINFP2410174970	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	16759 m2
Dalermyra 9 NINFP2410174951	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	20050 m2
Dalermyra 10 NINFP2410174369	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	150329 m2
Dalermyra 11 NINFP2410173499	Konsentrisk høymyr (EN)	Dårlig	Stort	Moderat	218663 m2
Dalermyra 12 NINFP2410184174	Sørlig nedbørsmyr (NT)	God	Moderat	Høy	16074 m2
Dalermyra 13 NINFP2410184172	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Dårlig	Moderat	Lav	25939 m2
Dalermyra 14 NINFP2410174435	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Svært redusert	-	Svært lav	50186 m2
Dalermyra 15 NINFP2410184173	Sørlig nedbørsmyr (NT)	Dårlig	Lite	Lav	9944 m2
Dalermyra 16 NINFP2410184115	Eksentrisk høymyr (EN)	Dårlig	Stort	Moderat	428851 m2

4.4 Forvaltningsrelevante problemstillinger

Det er omfattende grøfting i store deler av utredningsområdet, og det anbefales å plugge de mest effektivt drenerende grøftene. De største grøftene nær eksentriske og konsentriske høymyrer bør prioriteres høyst.

Enkelte plasser i området kartlagt som grøftet torvmark finnes det større parti med svart plast delvis nedgravd i torven. Se Figur 7 for anvisning på kart.

4.5 Usikkerhet og alternative valg

Grøftingsintensitet. Det eksentriske og konsentriske høymyrspolygonet i den nordre delen er tilnærmet upåvirket i sentrale deler, men svært påvirket i ytterkant. Her er det satt et

mellomtrinn som skal representere et gjennomsnitt for hele polygonet samlet. I tillegg er det grunnleggende usikkerhet knyttet til grøftingsintensitet i alle myrområder med grøfter, da vi ikke vet nok om endringsgjeld i et langtidsperspektiv 50-100 år eller mer i grøftede myrsystemer (Artsdatabanken 2018).

I basiskartleggingen av den større eksentriske høymyra i nordøst var det uklart hvorvidt det beste ville være å utfigurere en sammenhengende polygon med mosaikk mellom jordvannsmyr og nedbørsmyr, eller hvorvidt disse skulle skilles i to separate polygoner. Ettersom sørlig nedbørsmyr over 2500 m² skal utfigureres som egen naturtype etter instruksen, og det er såpass store sammenhengene områder med både nedbørsmyr og jordvannsmyr, falt valget på å skille nedbørsmyr fra jordvannsmyr i dette tilfellet.

Det finnes enkelte gamle mindre saktevoksende furu og enkelte mindre stående død furu med kelopreg i utredningsområdet. En grundigere undersøkelse av lav på dette elementet har potensiale til å avdekke rødlistearter.

4.6 Forekomst av rødlistearter

Delområdene har gjennomgående en lite artsrik flora, og det er ikke registrert rødlistede karplanter.

5 FUGL OG ANNEN FAUNA

5.1 Fugl

Dalermyra er et viktig hekkeområde for våtmarksfugl. Av andefugler hekker sangsvane (påvist i 2022, antatt i 2024), kanadagås, stokkand (flere par), krikkand (flere par), kvinand (min. 2 par) og muligens også toppand enkelte år. Horndykker (VU) har blitt observert i hekketida (i 2008 og 2021), og det samme gjelder smålom, men ingen konkrete hekkefunn foreligger av disse artene. Trane samles i store flokker i området både vår, sommer og høst, ut fra observasjonene både på den dyrkede delen av myra og på selve myra. I tillegg ble hekking antatt i 2021.

Av vadefugl hekker vipe (CR), rugde, grønnstilk (2-3 par) og antakelig også gluttsnipe. Storspove (EN) hekket fram til 2004. I 2021 var det en relativ stor koloni med hettemåke (CR) på myra (90 ind. observert, reir ble ikke talt opp), mens det i 2024 kun ble registrert 2 voksne og 4 unger. Bestanden var trolig vært høyere på 1990- og 2000-tallet. Også fiskemåke (VU) hekker, med 1-3 par de siste 3-4 årene.

Også en del spurvefugl hekker på myra, hvorav opptil 7 par gulerle (2022), heipiplerke, sanglerke (NT), gulspurv (VU) og sivspurv er de mest interessante. Gjøk (NT) hekker trolig også, men ikke like regulert som tidligere.

Myra er spillplass for orrfugl, og arten hekker også i kantskogen. Hornugle blir ofte påvist hekkende med tiggende unger i juli måned (2018, 2021 og 2022). Den 29.5.2003 ble også jordugle registrert på myra, antakelig på trekk. Av andre interessante trekkobservasjoner kan nevnes 1 svømmesnipe som rastet på myra på samme dato og 1 heilo (NT) i juli 2006, samt at det har blitt registrert flokker på 25-30 rastende storspover omkring Sankthans, antakelig i hovedsak på den dyrkede delen av myra eller andre åkrer inntil myra.

Tabell 6 gir en oversikt over rødlistede fuglearters forekomst på myra.

Tabell 2. Oversikt over rødlistete fugl på Dalermyra i Kongsvinger. Arter er listet etter rødlistestatus.

Art	Rødliste-kategori	Kommentar
Hettemåke	CR	Et viktig hekkeområde, med 90 individer ved det største tjernet på myra 18.6.2021 (reir ikke talt opp) og 2 voksne og 4 unger utenfor reir (ikke utvokste) 1.8.2024 (Artsdatabanken 2024a). Trolig høyere bestand tidligere, men konkrete opplysninger om hekking mangler.
Vipe	CR	Ett hekkende par de siste 3-4 årene, muligens 1-2 par tidligere.
Storspove	EN	Hekket minst fram til 2004. Etter det er arten hovedsakelig registret med trekkflokker omkring Sankthans.
Fiskemåke	VU	1-3 hekkende par de siste 3-4 årene. Høyere antall registrert i 2003 og 2004 (hhv 50 og 100 individer), men uvisst om det da var snakk om hekking.
Horndykker	VU	Observert i hekketida i 2008 og 2021
Vaktel	VU	To observasjoner fra 2008 og 2021, trolig fra de oppdyrkede delene av Dalermyra.
Hønsehauk	VU	Lettet med bytte fra furuskogen på vestsiden av myra 23.7.2022
Gulspurv	VU	Minst ett hekkende par i området
Gjøk	NT	Mulig hekking i 2021, sett hyppigere på 2010-tallet
Lerkefalk	NT	To sommerobservasjoner fra 1983 og 2004

Heilo	NT	Antatt trekkobservasjon 16.7.2006
Sanglerke	NT	Minst ett hekkende par i området
Svømmesnipe	NT	Observert under vårtrekket 29.5.2003
Tårnseiler	NT	Næringssøksområde

5.2 Annen fauna

Det er fra før registrert elg i 2009 og 2011, rådyr i 2011 og ekorn i 2010.

6 SAMLET VURDERING AV NATURVERDIER

6.1 Naturtyper og flora

Det kartlagte området består av rester av et stort sammenhengende myrområde, hvor store deler i dag er grøftet, oppdyrket, lagt under vei og jernbane eller grøftet for torvutvinning. Det resterende arealets viktigste naturverdier er knyttet til de mindre påvirkede områdene sentralt i nord og i sørvest. Spesielt viktig er de to større partiene med eksentrisk og konsentrisk høymyr i nord, og de noe mindre partiene med konsentrisk og eksentrisk høymyr i sørvest. Både eksentrisk og konsentrisk høymyr er rødlistede naturtyper i kategori sterkt truet.

I tillegg finnes det spredt flere restarealet med sørlig nedbørsmyr, hvorav de fleste riktignok er av svært lav kvalitet grunnet grøfting og endringsgjeld. Sørlig nedbørsmyr er en rødlistet naturtype i kategori nær truet.

Floraen er ordinær, uten registrerte rødlistearter. Det finnes riktignok enkelte eldre saktevoksende furu, og noen spredte stående død ved av furu med keloegenskaper. Disse har potensial for å huse rødlistede arter, spesielt lav.

Samlet vurderes Dalermyra å ha svært stor verdi for naturtyper, der de større arealene med de sterkt truede naturtypene eksentrisk og konsentrisk høymyr er viktige for vurderingen. Grunnet omfattende grøftingsinngrep er det vurdert svært stor verdi, i nedre del av skalaen.

6.2 Hekkeområde for fugl

Utredningsområdets betydning for fugl, og særlig våtmarksfugl, er gjennomgått i kap. 5.1. Områdets viktigste kvaliteter er som hekkeplass for andefugl, vadefugl og måker, inkludert rødlistearter som vipe (CR), hettemåke (CR), fiskemåke (VU) og horndykker (VU). Tidligere har også storspove (EN) hekket, og myra har fortsatt potensial som hekkeområde for denne sterkt truede arten.

Samlet sett vurderes Dalermyra å ha stor verdi som hekkeområde for våtmarksfugl og er i tillegg lokalt viktig som samlingsplass/rasteområde for trane og rasteområde for vadefugl.

7 KILDER

Artsdatabanken. 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018.

<https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Artsdatabanken. 2023. Fremmedartslista 2023. xx

Artsdatabanken 2024a. Natur i Norge. Hentet 30.1.2024 fra <https://www.artsdatabanken.no/NiN>

Artsdatabanken 2024b. Artskart. Hentet 30.1.2024 fra <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Klepsland, J.T. & Reiso, S. 2008. Naturtypekartlegging i Kongsvinger kommune 2007. BioFokus-rapport 2008-9, 55 s. (Hentet fra <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00061590>) Lenken var ikke aktiv når hentet 30.1.2024. <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/biofokus-rapport/biofokusrapport2008-9.pdf>

Lyngstad, Anders og Vold, Else Marte 2015. Kartlegging av typisk høgmyr ved hjelp av flybilder. Østfold, Akershus og sørlige deler av Hedmark. NTNU, naturhistorisk rapport 2015-3. 193 s..

Hentet 30.1.2024 fra <https://www.ntnu.no/documents/10476/1262347829/2015-3+Rapport+-+h%C3%B8gmyr+flybilder.pdf>

Moen, A. 1983. Myrundersøkelser i Sør-Trøndelag og Hedmark i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Rapport botaniske serie 1983-4. Vitenskapsmuseet, Universitet i Trondheim. 138 s.

Moen, A. 1970. Myrundersøkelser i Østfold, Akershus, Oslo og Hedmark. Rapoprt i forbindelse med Naturvernrådets landsplan for myrreservater og IBT-CT-Telma`s myrundersøkelser i Norge. Vitenskapsmuseet, Universitetet

Moen, A. 1973. Verneverdige høgmyrer i Solør-området, Hedmark. Rapport til Miljøverndepartementet. Universitetet i Trondheim, DKNVS, Museet. 14 s.

Miljødirektoratet 2022. Kartleggingsinstruks – Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. M-2209.

Miljødirektoratet 2024a. Kartleggingsinstruks – Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. M-2209.

Miljødirektoratet 2024b. Basiskartlegging av verneområder. xx.

Miljødirektoratet 2024c. Naturbase. Hentet 30.1.2024 fra

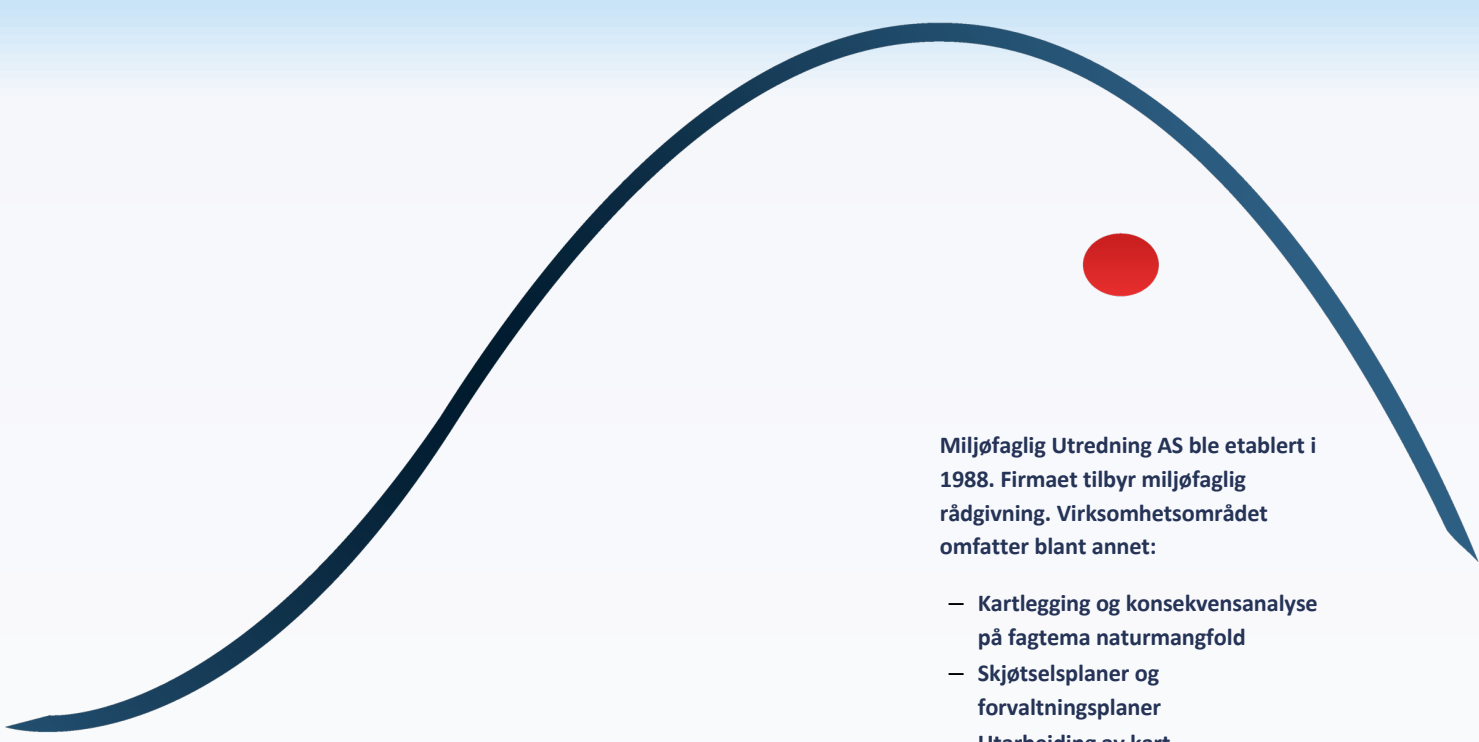
<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>

NGU 2024a. Norges geologiske undersøkelse. Berggrunnskart. Hentet xx30.01.2024 fra

https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/

NGU 2024b. Norges geologiske undersøkelse. Løsmassekart. Hentet xx30.01.2024 fra

https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaet tilbyr miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

- Kartlegging og konsekvensanalyse på fagtema naturmangfold
- Skjøtselsplaner og forvaltningsplaner
- Utarbeiding av kart (illustrasjonskart og GIS)
- FoU-virksomhet
- Kurs og foredrag

Hjemmeside: www.mfu.no

Org.nr.: 984494068 MVA